

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER vershynt s'dingsdags, s'donderdagdags en zaterdags. Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLÉE, boekdrukker uitgever van dit blad. groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alle toezending van brieven,annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaeld op 7 fr. binnen de stad.

Een blad afzonderlyk 8 fr. buiten
De aankondigingen, per drukregel 20 centimen.
De reclamen 15
De reclamen 25

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzoekt duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in hetfransch blad, te COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 27 JANUARY.

De drukpers houdt zich veel bezig met het testament van den heer Verhaegen, oud-voorzitter der Kamer.

De afgestorvene grootmeester geeft 100,000 frs aan de vrye Hoogeschool en 50,000 frs aan de mortel-logie. Hy laet dus ten voordeele der vrymetselary, wat hy, in zyn leven, niet toeliet aen anderen te doen ten voordeele der geestelykheid.

Zyn de vrye Hoogeschool en de vrymetselaers-logie burgerlyke personen?

Indien die instellingen genee burgerlyke personen zyn, heeft de heer Verhaegen haer dan geen legaat gemaakt door tusschengestelde personen, en is dit nogmaels in akkoord met de grondbeginsels van het liberalismus?

O wonderbare logiek der zoogezegde liberalen! Hebben wy thans het regt niet te zeggen, dat heel het leven van dien grooten burger slechts eene lage en belagchelyke komedie was?

Over een jaer stierf de eerw. P. Lacordaire na eenen zyner godsdienstbroeders, den E. P. Mourcy, erfgenaem van den eigendom zyner litterarische werken gemaakt te hebben. De regtbank van Chartres heeft het testament van den beroemden predikheer verbroken, en waerom? Omdat het legaat gemaakt was aen eenen dienaar van den godsdienst, die den afgestorven in zyne laatste ziekte had bygestaen.

By het sterfbed van den heer Verhaegen zaten met eene duivelsche standvastigheid drie of vier afgezanten der logie. Lieten zy den priester naderen? Lieten zy zelfs den stervende vry met zyne familie spreken? Door zulke getrouwe en onverdraegzame getuigen omringd, maakte de heer Verhaegen zyn testament een dag voor zyne dood. En ten voordeele van wien werd dit testament gemaakt? Ten voordeele van de logie en van de vrye hoogeschool, welke die yselyke bewakers vertegenwoordigden. Wie weet of die zelfde mannen juist niet de tusschengestelde personen zyn, welke de legaten zullen moeten bestellen aen de onbekwame gestichten, die de heer Verhaegen beoogde?

Vergelyk nu het doodbed en het testament van Pater Lacordaire met dit van den grootmeester Verhaegen? Wat moet ieder mensch, die gezond oordeel en goede trouw bezit, daer over denken? Waer is er nu bedrog? En nogtans is het testament van den predikheer verbroken en dit van den logiebroeder zal geërbiedigd worden. Ja de vrymetselary met haren steert, het doktrinarismus, zal onbeschaemd de blinde volksdriften tegen de inpalmingen der moniken en de rooveryen der kloosters blijven opruijen.

Navolgenswaardig voorbeeld.

De gemeente-school van Assche werd vroegertids al zoo onregelmatig bygewoond, als maer eene school op den buiten. Thans is dit zoodanig veranderd, dat het verpligte onderwys er overtollig zyn zou. Hoe is men tot dus verre geraekt? De onderwyzer, over den bedroevenden staet zyner school getroffen, gaet, met den vasten wil om daerin, keest wat kost, middel te schaffen, tot het Gemeente-bestuer, vraegt en verkrygt, dat er eene commissie benoemd worde, om maendelyks de school te bezoeken. Twee leden van het armbestuer, waaronder de eerw. heer pastoor, werden by deze commissie gevoegd.

De onderwyzer gaf en geeft thans nog in zyne school goede noten, welke totaal wekelyks in een door de leerlingen gehouden boekje, door den onderwyzer ingeschreven, en door de ouders onderteekend wordt. Iedere mael dat de commissie de school bezoekt, worden de notenboekjes op de tafel gebragt, en ieder leerling ontvragt, naer verdiensten, eene aenmoediging of eene waarschuwing.

Dit werkte, gelyk men denken kan, zeer voordeligh op de leerlingen in de school. Maer, nu was er nog eene andere oemte. Een aantal kinderen der arme klassen gingen ventvel naer de school niet; deze hadden gene kousen; ie, gene schoenen, enz. Het Armen-bestuer overwegende, at het in allen gevalle toch de armen kleeden moet, kwam p de gedachte de kleeren der kinderen te geven, in de school, niet als eene aelmoes, maer als een door neerstig-

heid en goed gedrag verdiend loon. Zoo gedacht, zoo gedaen; de onderwyzer werd als lid by het Armen-bestuer benoemd, en kreeg als dusdanig volmagt om alles te bewerkstelligen. Men verbeeldt zich den toeloop der arme leerlingen.

Nu gebeurde er echter weer wat anders: De huizen in den kring des dorps werden des middags belegerd door gansche troepen hongerige leerlingen, die te verre van huis en uit broodsgebrek 's morgens met ledige maeg en handen naer de school gekomen waren. By dit verschynsel besloot het Armen-bestuer eenparig, dat er des middags in de school aen de arme kinderen zou te eten gegeven worden.

Sedert dien is de bedelary in de gemeente afgeschaf, en worden er dagelyks, na de voormiddag-klas boterhammen uitgedeeld aen 70 arme kinderen. Wy mogen hier niet vergeten by te voegen, dat weldadige personen zich hebben willen gelasten, met het snyden en toebereiden dezer boterhammen.

Denkt men nu dat wy overdryven, wanneer wy zeggen, dat in de gemeente Assche het verplichte onderwys onnoedig geworden is! (Toekomst)

De Waterwegen.

Amsterdam is in volle feest over de koninklyke goedkeuring der wet op de waterwegen. Millioenen en millioenen guldens gaen er besteed worden, om door een groot kanael, dat de grootste schepen bevatten kan, Amsterdam aen zee te verbinden. Op dit oogenblik onderteekent Amsterdam, een dank-adres aen koning Willem III, die zooveel hydroeg, om dit grootsche werk vooruit te zetten.

De Tyd zegt, na de aenneming der wet op de waterwegen door de eerste kamer te hebben gemeld, het volgende:

Wy hopen dat de hemel den koning de voldoening schenke in lateren tyd de schoonste vruchten voor zyn volk te belevan van de onderneming, welke door zyn hoogen invloed zoo krachtig werd bevorderd. Na den koning heeft het ministerie en vooral de heer Thorbecke aanspraak op de dankbaarheid van den Nederlandschen handel.

Wy betwifelen het zeer of de staten-generael, zonder het gezag dat het woord van dien minister by hen heeft, wel tot de aenneming van dit ontwerp over te halen zouden zyn geweest. Aen den anderen kant is zelden eene zaak met zooveel kracht van overtuiging en klem van redenen verdedigd als deze. De minister Thorbecke heeft zoowel in de tweede als in de eerste kamer welligt nooit zoodanig van de veelzydigheid zyner begaaftheden gebruik gemaakt als by deze gelegenheid.

Met hoeveel blydschap het besluit der eerste kamer ontvangen werd, kan blyken uit de omstandigheid dat gisteren avond te Amsterdam, zoodra de tyding ontvangen was, van een aantal huizen de vlag werd uitgestoken. Onder het volk heerscht eene buitengewoone levendigheid. Kleine gedrukte berigten van de stemming werden in de vrolykste buerten met veel gedruisch en gejuich verkocht. Hier en daer zongen groepen een toepasselyk populair liedje, waer van het slot luidt:

Brengt nu schatten by elkaar, hoozee!
' Wacht nu op de millioenen maar, hoozee!
' Zy ryk of arm, een elk draag' by
De winst die vindt gy in het Y
In handel, koopvaardy.

Heden wapperen de vlaggen niet alleen langs de straten, pleinen en grachten, maer ook op het water. Een aantal schepen heeft de driekleur in top geheeschen.

Naer wy vernemen zyn de leden van de liedertafel *Amstels-Mannenkor* bygestaen door de vereeniging: *Amstels harmonie-kapel* voornemens om, wegens de gelukkige beslissing ten aanzien der doorgaving, maendag avond een serenade met fakkellicht te brengen aen den burgemeester, den president van de kamer van koophandel en den koncessionaris, by welke gelegenheid vaderlandsche liederen gezongen zullen worden.

Een arme blinde, geboortig van Ellezelles, Jan De Cuyper genaemd, bewoont Charleroi sedert verscheidene jaren. Hy bedelde in de naburige gemeenten, geleid door eenen hond, « zynen eenigen vriend. » Eergisteren avond bevond hy zich te Roux, op den oever der vaert, naby de Molenbrug, en de blinde had het ongeluk de lei-koord te laten schieten, die aen eenen steen gehaperd was. Terwyl hy de koord trachtte weder te vatten, gleed hy van den oever en verdween in de vaert.

Zyn hond altyd aen den boord blyvende, sprong en

spartelde, snikte en huilde zonder ophouden, doch het was eerst den volgenden morgen dat eenige voorbygangers hunne aendacht leenden aen zynen toestand en aen zyn gehuil, en dat het lyk des armen blinden uit het water werd getrokken.

De getrouwe hond wierp zich op het lyk van zynen meester, lekte zyn gezigt, strekte zich op zyne borst uit als om hem weder het leven te willen geven, en niets, noch voedsel noch bedreigingen, konden het arme dier doen verwyderen.

Toen het lyk later naer het hospitaal werd gebragt, volgde de getrouwe hond niet alleen den treurigen stoet, maer sprong op de lykbaer, en men was wel verpligt hem te dragen even als zyn meester.

— Het blykt uit officieele stukken, dat M. Horace Vernet van 1833 tot 1848 van koning Lodewyk-Philips op zyne burgerlyke lyst eene som van 843,000 francs heeft ontvangen. Dat men nu nog zegge, dat al de kunstenaeren van honger sterven!

Pruissen.

Men schryft uit Berlyn:

In rechtsgeleerde kringen alhier wekt de volgend aengelegenheid veel belangstelling. In der tyd werd de heer Arthur Muller, een katholiek tot zes maanden gevangenis veroordeeld, omdat hy Luther een « verlopen monnik » had genoemd. Hy ontrok zich echter aen zyn straf, door naer Brussel te reizen. Ten gevolge der amnestie teruggekeerd, verloefde hy een tyd lang hier ongestoord, tot dat hy kortelings aen den minister van justicie werd verraden, waerop hy mededeeling ontving, dat hy niet onder de amnestie begrepen was. Intusschen werd, op de door den minister gedane aanklagten, door het gerecht in twee instantiën verklaerd, dat Muller niet meer gearresteed kon worden, als in de termen der amnestie vallende. In stede van hy het oppertribunael in het hoogste ressort te appelleren, vond de minister goed, op eigen gezag de inhechteniseming te bevelen, heigeen tot dusverre echter niet is ten uitvoer gebragt. Muller heeft zich thans, naer men verneemt, tot het oppertribunael en den koning gewend en zal, nadat hieromtrent beslist zal zyn, de geheele aengelegenheid openbaer maken.

Zwitserland.

Uit Zwitserland worden verscheidene ongelukken medegedeeld. Te Locarno is een groot gedeelte van het dak en van het gewelf der kerk St-Antonio, waerin zich meer dan 100 personen bevonden, met een vreeselyk gekraek ingestort. De balken van het dak hadden zich onder het gewicht der sneeuw gebogen, en het gewelf zoo zeer bezwaard, dat het scheurde en op de ongelukkigen nederstorte, die zich daer onder bevonden, en deze oogenbliklyk verpletterde.

Terstond verspreide zich het berigt van dit ongeluk als een loepend vuur door de stad en hare omstreken. Van alle kanten snelde men ter hulp, doch de kerk bood een verschrikkelyk schouwspel aen. Byna alle dooden waren op eene vreeselyke wyze verminkt en verpletterd. Men hoorde hier en daer kermende stemmen onder de bebloede puinhoopen, de hulp inroepende van de bloedverwanten, die hier eene dochter en daer eene moeder zochten, die zy voor altyd verloren hadden.

De lyken bedekten hier en daer een zwaer gewond, nog levend mensch, en hielden dezen krampachtig vast. Menigkon eerst dry uren later uit die omgeving bevryd worden.

Volgens officieele berigten, werden 39 menschen terstond gedood, 7 stierven weinige uren later, terwyl men van 10 zwaer gewonden nog verscheidene vrees te zullen verliezen.

De gemeente Bedretto di Mezzo werd in den middag van den 17 january door eene verschrikkelyke lawine byna geheel vernield; 31 menschen verloren daerby het leven. Uit Airolo, 8 january, schryft men:

Sedert dynsdag morgen zyn wy van alle zyden afgesneden, daer de ongelooftlyk groote sneeuwmasa die alle gemeenschap onmogelyk maakt.

Gisteren was het een verschrikkelyk dag voor deze streken. Van alle kanten hoorde men hulpgeschreeuw, terwyl de sneeuw in digte massa bleef vallen en een ligte nevel ons in duisternis huilde. Zy die zich naer de rigting van het geschreeuw begaven om hulp te bieden, verkeerden zelf in groot gevaer onder de neerstoriende lawines begraven te worden. Twintig wooningen werden vernield en een groot gedeelte van den veestapel gedood.